

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Поетична компаративістика

Призначення Робочої програми

Для освітніх програм різних спеціальностей

Рівень вищої освіти

Другий (магістерський)

Мова навчання

Англійська

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

4

Статус дисципліни

Вибіркова

Факультет

Міжнародних відносин і права

Кафедра

Германської філології та перекладознавства

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю
			Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік
	Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття		
Д	4	120	50			50		70	+
З	4	120	10			10		110	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Робоча програма складена

Підпис(и) автора(ів)

канд. філол. наук., доц. Олександр ЄМЕЦЬ

Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри германської філології та перекладознавства

Протокол № 1 від 29 серпня 2025

Зав. кафедри

Підпис

Юлія БОЙКО

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Зав. кафедри германської філології та перекладознавства	Міжнародних відносин і права		Юлія БОЙКО

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до дисципліни " ПОЕТИЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА "

Дисципліна " Поетична компаративістика " є вибірковою дисципліною у підготовці фахівців освітнього рівня " магістр " за спеціальністю 035 - Філологія та спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська. Відповідно до стандарту вищої освіти та освітньої програми " Германська філологія та перекладознавство : англійська мова та друга іноземна мова" (ОР "магістр ") дисципліна має забезпечити такі:

компетентності: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність вільно орієнтуватися в різних перекладацьких школах і напрямках. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних та логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

програмні результати навчання: Оцінювати власну навчальну і науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного і ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в германістиці, літературознавстві та перекладознавстві. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства, компаративістики та теорії перекладу. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) та прикладні аспекти германської філології та перекладознавства). Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. Дотримуватися правил академічної доброчесності. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів і жанрів. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

Предмет навчальної дисципліни: принципи та алгоритм зіставного аналізу англійського поетичного тексту та його українського перекладу; підходи до характеристики індивідуального стилю перекладача поетичних творів.

Мета дисципліни: розвивати і вдосконалювати вміння і навички дослідження структури поетичного тексту в аспекті поетичної компаративістики; розвивати принципи зіставного аналізу оригіналу та перекладу поетичного твору, у тому числі інтертекстуальних аспектів; сформулювати і розвивати вміння характеризувати індивідуальний стиль перекладача поетичних текстів.

Завдання дисципліни: формування знань про основні принципи літературної компаративістики; розвиток і вдосконалення навичок аналізу поетичного тексту; вдосконалення навичок зіставного аналізу вихідного і цільового поетичних творів; формування знань і навичок дослідження індивідуального стилю перекладача поетичних текстів.

Результати навчання. Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня, які успішно закінчили вивчення дисципліни, повинні: визначати основні риси поетичних текстів, характеризувати риму і метр; характеризувати прийоми передачі рими та еквілінеарності у поетичному перекладі; виконувати зіставний аналіз поетичних перекладів у двох напрямках; використовувати алгоритм дослідження індивідуального стилю перекладача поезії.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Таблиця 2.1 – Структура залікових кредитів дисципліни (денна форма)

Назва теми	Практичні заняття	Самостійна робота
	Кількість годин	
Тема 1. Структура і завдання літературної компаративістики.	8	8
Тема 2. Основні риси поетичного тексту: рима, метр, паралелізм.	8	10
Тема 3. Видатні майстри українського поетичного перекладу.	6	10
Тема 4. Компоненти індивідуального стилю перекладача поезії та принципи його дослідження.	6	10
Тема 5. Прийоми та алгоритм зіставного аналізу оригіналу і перекладу поетичного твору.	8	12
Тема 6. Англійські переклади поезій Тараса Шевченка в аспекті передачі стилю, образності та культурних символів.	6	10
Тема 7. Принципи інтертекстуальності та інтермедіальності у компаративістиці.	6	10
Контрольна робота	2	
Разом:	50	70

Таблиця 2.2 – Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ теми	Теми практичних занять	Кіл. годин
1	Структура і завдання літературної компаративістики. Мета і завдання науки. Галузі компаративістики. Напрями компаративних досліджень. Л-3, с. 13-28; Л-6, с. 51-61.	8
2	Основні риси поетичного тексту : рима, метр, паралелізм Класифікація рим. Семантика рими в оригіналі і перекладі. Поетичний розмір в англійській поезії. Функції паралелізму у поетичному тексті. Л-2, с. 183-192; Л-4, с.127-135; Л-5, с. 95-99.	8
3	Видатні майстри українського поетичного перекладу. Історія українського поетичного перекладу. Видатні перекладачі 20 століття.	6

	Микола Лукаш - Моцарт перекладу, його стиль. Перекладацький подвиг Григорія Кочура. Максим Стріха як перекладач поезії. Л-2, с. 183-185; Л-3, с.11-16.	
4	Компоненти індивідуального стилю перекладача поезії та принципи його дослідження. Прийоми відтворення образності. Фоностилістичний аспект перекладу. Л-1, с. 11-16 ; Л-7, с.6-32.	6
5	Прийоми і алгоритм зіставного аналізу оригіналу і перекладу поетичного твору. Основні підходи до зіставного аналізу. Алгоритм порівняльного дослідження. Л-4, с. 127-135; Л-5, с. 95-99; Л-6, с. 125-130.	8
6	Англійські переклади поезій Тараса Шевченка. Перекладачі та їх стиль : Віра Річ та Джон Вір. Підходи до відтворення культурної символіки. Прийоми передачі стилістичних засобів. Модуляція у перекладі. Л-7, с. 64-78.	6
7	Принципи інтертекстуальності та інтермедіальності у компаративістиці. Алюзії - класифікація та функції. Прийоми перекладу експліцитних та імпліцитних алюзій. Екфразис, його види та способи перекладу. Л-1,с. 35-45 ; Л-3,с. 145-178 ; Л-6,с. 77-82.	6
8	Контрольна робота	2
Разом:		50

3. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Практичні заняття проводяться в основному словесними методами, з використанням інформаційних технологій і мають за мету – набуття студентами практичних навичок володіння усним та писемним мовленням англійською мовою.

4. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Семестровий контроль проводиться у формі заліку та іспиту. При цьому при виведенні остаточної оцінки враховуються результати поточного контролю. Використовуються наступні методи поточного контролю: усне опитування; виконання запланованих контрольних робіт; виконання домашніх завдань. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

Студенти заочної форми навчання зобов'язані відвідати заняття для начитки навчального матеріалу, виконати контрольну роботу та з'явитися на залік або іспит відповідно до складеного графіку. Консультації зі студенти заочного відділення проводяться двічі на місяць, згідно графіку проведення консультацій викладачем або у домовлений час. Консультація до заліку проводиться під час залікового тижня відповідно до складеного графіку. Контрольна робота повинна бути здана за 1 місяць до початку сесії, теоретичний та практичний матеріал – опрацьовані в повному обсязі.

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

При оцінюванні студентів з курсу «Поетична компаративістика» використовуються різні форми контролю знань: усне опитування, поточний контроль, тестові завдання, семестрова контрольна робота, залік для денної та заочної форми навчання.

Оцінка, що виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування теоретичного матеріалу, перевірка домашнього завдання, виконання усних та письмових перекладів, запропонованих на практичному занятті. Пропущене заняття студент повинен відпрацювати в аудиторіях кафедри.

Загальна оцінка для студентів заочної форми навчання складається з оцінки за контрольну роботу, усне опитування теоретичного та практичного матеріалу, відповіді на заліку (переклад запропонованого тексту). Усний матеріал здається під час консультацій.

Співвідношення національної та європейської шкал оцінювання

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	За новою системою навчального закладу
A	4,75–5,00 (відмінно)	90-100
B	4,25–4,74 (добре)	83-89
C	3,75–4,24 (добре)	73-82
D	3,25–3,74 (задовільно)	66-72
E	3,00–3,24 (задовільно)	60-65
FX	2,00–2,99 (незадовільно)	40-59
F	0,00–1,99 (незадовільно)	0-39

6. Методичне забезпечення

1. Ємець О.В. The Art of Translation = Мистецтво перекладу : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Хмельницький : ХНУ, 2025. 46с.
2. Theory and Practice of Translation (Теорія і практика перекладу) : навч. посібник / К.М. Скиба, Є.В. Долинський, О.В. Ємець. Хмельницький : ХНУ, 2025. 209 с.

7. Рекомендована література

Основна

3. Бровко О.О. Основи компаративістики: навчально-методичний посібник. Луганськ : Вид-во ДЗ ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. 214 с.
4. Джоунз Ф. Переклад поезії (Poetry Translation) / Енциклопелія перекладознавства : у 4 т. Т.2. (пер. з англ.). Вінниця : Нова Книга, 2020. С. 127-135.
5. Ємець Н.О. До питання перекладу поетичних текстів. Закарпатські філологічні студії. Вип. 5, т. 2. 2021. с. 95-99.
6. Поляруш Н.С. Літературна компаративістика: навч. -метод. посібник. Вінниця, 2022. 160 с.
7. Л.А. Комарницька, О.Я. Івасюк. Verse Translation : A Manual for Translation Studies Workshops. Переклад вірша : Навчальний посібник для перекладацьких семінарів. Чернівці : Рута, 2005. 190 с.

Допоміжна

8. Горболіс Л.М. Теорія літератури і методологічний дискурс : навч. посібник. Суми : СумДПУ, 2022. 249 с.

8. Інформаційні ресурси

Електронний університет:

1. Модульне середовище для навчання (розміщені усі необхідні матеріали з дисципліни, в тому числі тестові завдання для поточного та семестрового контролю знань).
2. Електронна бібліотека університету.

ПОЕТИЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА

Статус дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Мова викладання	Англійська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна, заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *мати* здатність вільно орієнтуватись в різних лінгвістичних і поетичних напрямках і школах; *вміти осмислювати* літературу як полісистему; *знати і розуміти* систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова; *здійснювати* науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів; *усвідомлювати* роль експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення прагматичного результату при перекладі; *аналізувати, порівнювати і класифікувати* різні напрями у лінгвістиці і поезії; *збирати й систематизувати* мовні та літературні факти, *інтерпретувати й перекладати* поетичні тексти різних стилів і жанрів; *дотримуватись* правил академічної доброчесності.

Зміст навчальної дисципліни. Історія і сучасність українського поетичного перекладу. Майстри українського поетичного перекладу. Риси індивідуального стилю перекладача поезії. Основи поетичної організації тексту. Типологія рим. Аналіз семантики рим в оригіналі і цільовому тексті. Прийоми відтворення рими у перекладі поетичного твору. Прийом модуляції у перекладі. Римований переклад як стратегія за А. Лефевром. Засоби збереження поетичного розміру у цільовому тексті. Шляхи досягнення еквілінеарності у поетичних рядках. Принципи зіставного аналізу оригіналу і перекладу поетичних текстів. Тенденції у сучасній англомовній поезії. Класична і сучасна поетична проза, ознаки поетичної прози. Основи аналізу ідіостилу перекладача поетичної прози (Д.Радієнко).

Пререквізити. Сучасна література зарубіжних країн. Стилїстика англійської мови. Лінгвістичний та літературознавчий аналіз тексту. Міжкультурна та міжпрофесійна комунікація.

Кореквізити. Практичний курс першої іноземної мови та практика перекладу. Мистецтво перекладу текстів.

Запланована навчальна діяльність. Практичні заняття - 54 години; самостійна робота - 66 годин ; разом - 120 годин.

Форми (методи) навчання . Практичні заняття; дискусії; аудіювання пісень та віршів ; участь у перекладацьких конференціях і семінарах онлайн.

Форми оцінювання результатів навчання. Письмове та усне опитування; презентація результатів виконання індивідуальних завдань з перекладу поезій.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Харитонов І. Зіставні переклади поезій. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2012. 416 с.
2. Стріха М. Український переклад і перекладачі: між літературою і націєтворенням. К. : Дух і Літера, 2020. 520 с.
3. Yemets O. Poetical Aspects of Translation // Skyba K., Dolynskyi Ye., Yemets O. Theory and Practice of Translation. Хмельницький : ХНУ, 2015. С. 183-203.
4. Yemets A. Investigating Poeticalness of Prose. Saarbrücken : LAP Lambert Academic Publishing, 2012. 70 p.

Викладач: канд. філол. наук., доц. Ємець О.В.